

PUNKT ZWROTNY

MOCNY PUNKT

LIMITOWANIE KOSZTÓW
PODATKOWYCH - TRUDNOŚCI
INTERPRETACYJNE

PUNKT PO PUNKCIE

ZBLIŻA SIĘ OBOWIĄZKOWA
DEMATERIALIZACJA
WSZYSTKICH AKCJI

PUNKT STRATEGICZNY

WSPIERANIE NOWYCH
INWESTYCJI WEDŁUG
ZMIENIONYCH ZASAD

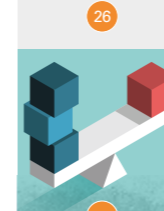
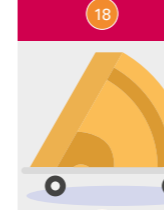
Nr 3 2018

PUNKT ZWROTNY

SPIS
TREŚCI

23

4 — EKSPERCI WYDANIA 01
EKSPERCI WYDANIA 02

MOCNY PUNKT

8 — **LIMITOWANIE KOSZTÓW
PODATKOWYCH
– TRUDNOŚCI
INTERPRETACYJNE**
– wywiad z R. Ciołkiem
i P. Szywaczem

PUNKT WYJŚCIA

12 — **CUSTOMER EXPERIENCE
W ERZE RODO**
– J. Karasek, A. Musiał, A. Jarosz

PUNKT PO PUNKCIE

18 — **OBOWIĄZKI
INFORMACYJNE
INSTYTUCJI
OBOWIĄZANYCH
W STOSUNKU DO GIIF**
– dr F.J. Mohmand

23 — **ZBLIŻA SIĘ
OBOWIĄZKOWA
DEMATERIALIZACJA
WSZYSTKICH AKCJI**
– T. Kamiński, K. Kurowski

PUNKT WIDZENIA

26 — **PODATEK
SOLIDARNOŚCIOWY –
CO WARTO WIEDZIEĆ?**
– P. Podsiedlik

PUNKT STRATEGICZNY

28 — **KOMPROMISOWE
ROZSTRZYGANIE
SPORÓW
PODATKOWYCH
W PROJEKCIE
NOWEJ ORDYNACJI
PODATKOWEJ**
– D. Malinowski, Ł. Kupiec

31 — **WSPIERANIE NOWYCH
INWESTYCJI WEDŁUG
ZMIENIONYCH ZASAD**
– M. Orzół, A. Romała

**Rafał
Ciołek**

partner, szef zespołu
ds. podatku dochodowego
od osób prawnych w KPMG
w Polsce
rciolek@kpmg.pl

**Przemysław
Szywacz**

dyrektor w zespole
ds. podatku dochodowego
od osób prawnych w KPMG
w Polsce
pszywacz@kpmg.pl

**Jan
Karasek**

partner w dziale
usług doradczych
w KPMG w Polsce
jkarasek@kpmg.pl

**Aleksandra
Jarosz**

ekspert w dziale usług
doradczych w KPMG
w Polsce
aleksandrajarosz@kpmg.pl

**Andrzej
Musiał**

menedżer w dziale usług
doradczych w KPMG
w Polsce
amusial@kpmg.pl

**dr Fatima Joanna
Mohmand**

adwokat w kancelarii
prawnej D. Dobkowski sp. k.
stowarzyszonej z KPMG w Polsce
fmohmand@kpmg.pl

Tomasz Kamiński

radca prawny w kancelarii
prawnej D. Dobkowski sp. k.
stowarzyszonej z KPMG w Polsce
tkaminski@kpmg.pl

Kacper Kurowski

aplikant radcowski w kancelarii
prawnej D. Dobkowski sp. k.
stowarzyszonej z KPMG w Polsce
kkurowski@kpmg.pl

Paweł Podsiedlik

dyrektor w dziale doradztwa
podatkowego w KPMG w Polsce,
biuro w Krakowie
ppodsiedlik@kpmg.pl

Dariusz Malinowski

partner, szef zespołu
ds. postępowań podatkowych
i sądowych w KPMG w Polsce
dmalinowski@kpmg.pl

Łukasz Kupiec

ekspert w zespole ds. postępowań
podatkowych i sądowych w KPMG
w Polsce
lkupiec@kpmg.pl

Michał Orzół

doradca podatkowy, menedżer
w dziale doradztwa podatkowego
w KPMG w Polsce, biuro w Gdańsku
morzol@kpmg.pl

Agata Romała

radca prawny,
ekspert podatkowy w KPMG
w Polsce, biuro w Gdańsku
aromala@kpmg.pl

RAFAŁ CIOŁEK

partner, szef zespołu ds. podatku dochodowego od osób prawnych w KPMG w Polsce
rciolek@kpmg.pl

Zajmuje się doradztwem podatkowym od ponad 20 lat. Jest doradcą podatkowym oraz członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Podatkowego (IFA). Absolwent ekonomii w Szkole Głównej Handlowej, gdzie ukończył również studia doktoranckie przy Kolegium Zarządzania i Finansów. Jest autorem licznych publikacji z dziedziny prawa podatkowego, w tym pierwszej kompleksowej publikacji poświęconej niedostatecznej kapitalizacji, oraz współautorem raportu nt. transgranicznych restrukturyzacji przedsiębiorstw opublikowanego w „Cahiers de droit fiscal international” 2011. Bierze aktywny udział w procesie legislacyjnym, uczestniczył w pracach szeregu komisji sejmowych i zespołów eksperckich. W latach 2013, 2014 i 2015 wybrany jako najlepszy w Polsce specjalista w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych w Rankingu firm i doradców podatkowych dziennika Rzeczpospolita.

LIMITOWANIE KOSZTÓW PODATKOWYCH – TRUDNOŚCI INTERPRETACYJNE

O ograniczeniu kosztów podatkowych, funkcjonujących wyłączeniach oraz trudnościach interpretacyjnych związanych z tym zagadnieniem rozmawiamy z **Rafałem Ciołkiem** oraz **Przemysławem Szywaczem**.

Punkt Zwrotny PZ >: Z dniem 1 stycznia 2018 r. weszła w życie nowelizacja Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: „u.p.d.o.p”), na mocy której został wprowadzony art. 15e, ograniczający możliwość zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków na nabycie określonych kategorii usług oraz wartości niematerialnych i praw, nabywanych od podmiotów powiązanych lub podmiotów zlokalizowanych w rajach podatkowych. Co było jej celem?

RAFAŁ CIOŁEK (RC):

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy nowelizującej celem zmian było przeciwdziałanie agresywnej optymalizacji podatkowej w postaci zawyżania kosztów uzyskania przychodów w związku z nabyciem usług, wartości lub praw, których wartość rynkowa jest trudna do obiektywnego oszacowania. Praktyczne trudności w stosowaniu nowych przepisów spowodowały liczne wnioski podatników o wydanie interpretacji indywidualnych prawa podatkowego, a także doprowadziły do publikacji przez Ministerstwo Finansów (dalej „MF”) w dniu 23 kwietnia 2018 r. oficjalnych wyjaśnień w zakresie interpretacji art. 15e.

PZ > Jak kształtuje się zakres wprowadzonego ograniczenia?

PRZEMYSŁAW SZYWACZ (PS):

W toku prac legislacyjnych został opracowany katalog usług i wartości niematerialnych oraz praw, które w ocenie ustawodawcy są najbardziej narażone na manipulacje w zakresie ustalania wartości nabywcy, co jest często wykorzystywane w mechanizmach agresywnej optymalizacji podatkowej, opartej na sztucznym kreowaniu kosztów uzyskania przychodów. W finalnej wersji art. 15e u.p.d.o.p. ograniczeniem zostały objęte usługi doradcze, badania rynku, usługi reklamowe, zarządzania i kontroli, przetwarzania danych, ubezpieczeń, gwarancji i poręczeń. Należy zauważyć, że analizowany katalog usług ma charakter otwarty, ustawodawca określił bowiem, że ograniczeniu podlegają „świadczona o podobnym charakterze” w stosunku do usług wprost wymienionych w analizowanym przepisie.

PZ > Jak zatem powinno się interpretować nowe przepisy?

RC > Jako że katalogi usług objętych zakresem art. 15e i 21 u.p.d.o.p. w znacznej mierze pokrywają się, na potrzeby interpretowania art. 15e teoretycznie można by wykorzystać piśmiennictwo, opublikowane interpretacje indywidualne przepisów prawa podatkowego i orzecznictwo dotyczące tego ostatniego przepisu. Niemniej i tak nie gwarantuje to jednoznacznych wniosków, co możemy zaobserwować m.in. na gruncie wydanych ostatnio interpretacji indywidualnych. Przykładowo organy podatkowe na gruncie art. 21 u.p.d.o.p. prezentowały pogląd, zgodnie z którym do świadczeń o podobnym charakterze nie zalicza się m.in. pośrednictwa handlowego, natomiast zalicza się usługi audytu lub usługi marketingowe. Z kolei w świetle obecnie kształtującej się linii interpretacyjnej w zakresie art. 15e organy podatkowe utrzymują, że do świadczeń o podobnym charakterze

PRZEMYSŁAW SZYWACZ

dyrektor w zespole ds. podatku dochodowego od osób prawnych w KPMG w Polsce
pszywacz@kpmg.pl

Specjalizuje się w doradztwie podatkowym przede wszystkim z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych, w podatkowych aspektach reorganizacji oraz przekształceń spółek, wspiera również swoich klientów w bieżących kwestiach podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jego doświadczenie obejmuje udział w projektach z zakresu międzynarodowego prawa podatkowego oraz doradztwa transakcyjnego, gdzie kierował pracami wielu zespołów. Doradza podmiotom zarówno polskim, jak i zagranicznym – w szczególności w zakresie bieżącego doradztwa podatkowego dla przedsiębiorstw z sektora energetycznego, telekomunikacyjnego czy też szeroko rozumianej dystrybucji dóbr konsumpcyjnych. Jest autorem licznych publikacji o tematyce podatkowej oraz prelegentem podczas szkoleń i konferencji. Posiada uprawnienia doradcy podatkowego.

Analizowana regulacja, pomimo oficjalnych wyjaśnień MF, rodzi wciąż wiele wątpliwości, które będą przedmiotem kształtującej się linii interpretacyjnej i orzeczniczej, w szczególności przed upływem terminu na rozliczenie podatkowe za pierwszy rok obowiązywania nowych przepisów.

zalicza się pośrednictwo i wsparcie w sprzedaży. Inna praktyczna wątpliwość dotyczy wpływu nowych regulacji na wysokość odpisów amortyzacyjnych. Wynika to z faktu objęcia ograniczeniem również opłat i należności za korzystanie z wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają amortyzacji, tj. autorskie lub pokrewne prawa majątkowe, licencje, prawa własności przemysłowej, jak również *know-how*. W tym jednak przypadku konstrukcja przepisu ze względu na odesłanie do art. 16b ust 1 pkt 4-7 budzi wątpliwości interpretacyjne związane z możliwością objęcia ograniczeniem odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej ww. wartości niematerialnych i praw. Niemniej, w świetle obecnie kształtującej się praktyki interpretacyjnej, odpisy amortyzacyjne od wartości i praw wskazanych w art. 15e, w ocenie organów podatkowych, również podlegają ograniczeniu.

PZ > Z jakimi wyłączeniami mamy do czynienia w świetle nowych przepisów?

PS > Ustawodawca przewidział szereg wyjątków, w których analizowane ograniczenie nie znajdzie zastosowania. Ma to miejsce m.in. w transakcjach pomiędzy podmiotami powiązаныmi należącymi do jednej podatkowej grupy kapitałowej czy też w zakresie kosztów usług, w stosunku do których podatnicy posiadają tzw. porozumienie cenowe (ang. *advance pricing agreements* – APA), czyli decyzję w sprawie uznania prawidłowości stosowania ceny transakcyjnej.

RC > Praktyczne wątpliwości związane są z kolejnymi wyłączeniami, które mają znacznie szersze zastosowanie w obrocie gospodarczym. Ustawodawca wyłączył bowiem z zakresu ograniczenia także koszty uzyskania przychodów bezpośrednio związane z wytworzeniem lub nabyciem przez podatnika towaru lub usługi. Konstrukcja tego zwolnienia może rodzić wątpliwości interpretacyjne, ze względu na posługiwanie się terminem językowo podobnym do pojęcia „kosztów uzyskania przychodów bezpośrednio związanych z przychodami”, jednak powyższe pojęcia mają odmienny zakres znaczeniowy, co zostało m.in. potwierdzone w wyjaśnieniach MF. W rezultacie przez koszty

bezpośrednio związane z wytworzeniem lub nabyciem należy rozumieć koszty determinujące cenę produktu lub usługi sprzedawanej przez podatnika. Odrębną kwestią pozostaje wykazanie cenotwórczego charakteru kosztu, w szczególności, czy charakter ten powinien wynikać z ewidencji rachunkowej podatnika (tj. stanowić element kosztu wytworzenia dla celów rachunkowych). Analiza przepisów oraz wyjaśnień MF nie daje na to jednoznacznej odpowiedzi.

PS > Brak bezpośredniego odwołania do przepisów rachunkowych oraz autonomia prawa podatkowego przemawiają za uznaniem, że wymóg taki nie występuje, a ewidencja rachunkowa może stanowić argument pomocniczy (a nie decydujący) do zastosowania wyłączenia. Przyjęcie takiego wniosku w praktyce pozwoliłoby na szersze zastosowanie tego wyłączenia, w szczególności w przypadku potwierdzenia tego faktu poprzez interpretację indywidualną.

PZ > Co jeszcze może sprawiać trudności w interpretacji?

RC > Inne wyłączenie, które budzi wątpliwości interpretacyjne, dotyczy kosztów usług refakturowanych. Należy rozstrzygnąć niejasność, czy chodzi o refakturowanie od strony czynnej (u podatnika refakturowującego koszty), czy też od strony biernej, czyli ostatecznego konsumenta usługi. Z treści przytoczonych powyżej przepisów wynika, że wyłączenie dotyczące refaktur będzie miało zastosowanie w odniesieniu do sytuacji, kiedy podatnik ponosi koszty niektórych usług niematerialnych w imieniu innego podatnika, a następnie to jego obciąża ich kosztem. Jednocześnie można starać się również argumentować, że powyższe wyłączenie będzie także dotyczyć kosztów refakturowanych na ostatecznego beneficjenta. Niemniej wyjaśnienia MF oraz stanowiska organów podatkowych przemawiają za uznaniem, że wyłączenie powinno dotyczyć tylko refakturowania „czynnego”, tj. podatnika, który nabywa usługi, a następnie dokonuje ich dalszej refaktury.

PZ > Jakie perspektywy widzą Panowie w obecnej sytuacji?

PS > Analizowana regulacja, pomimo oficjalnych wyjaśnień MF, rodzi wciąż wiele wątpliwości, które będą przedmiotem kształtującej się linii interpretacyjnej i orzeczniczej, w szczególności przed upływem terminu na rozliczenie podatkowe za pierwszy rok obowiązywania nowych przepisów. Służby podatkowe powinny przeprowadzić analizy charakteru usług, wartości niematerialnych i praw, które mogą podlegać limitowaniu, tak aby zapewnić bezpieczeństwo rozliczeń podatkowych. Co więcej, obecnie jest planowana nowelizacja art. 15e, niemniej zmiany te nie rozstrzygają ww. wątpliwości interpretacyjnych.

RC > W szczególności w przypadku nabywania usług, co do których istnieją wątpliwości w zakresie objęcia ich ograniczeniem, lub w przypadku wątpliwości co do możliwości zastosowania wymienionych przez nas wyłączeń, należy rozważyć zabezpieczenie sytuacji podatnika poprzez uzyskanie indywidualnych interpretacji prawa podatkowego.

PZ > Dziękuję za rozmowę. ■

CUSTOMER EXPERIENCE W ERZE RODO

Jak zmiany regulacyjne dotyczące ochrony danych osobowych wpływają na możliwości aktywnego budowania pozytywnych doświadczeń klientów? Co warto wiedzieć o zarządzaniu *Customer Experience* w kontekście RODO?

»»

Firmy świadomie kształtujące doświadczenia klientów w różnych punktach styku z firmą (ang. *Customer Experience – CX*) to marki, które potrafią dogłębnie zrozumieć potrzeby, preferencje i zachowania konsumentów i skutecznie nimi zarządzać. Informacje i dane, które pozwalają na poznanie klientów i siatki ich kryteriów decyzyjnych, są współcześnie znacznie bardziej skomplikowane, niż pozwalają to zmapować tradycyjne metody badawcze oparte na analizach rynku, danych demograficznych czy przeszłych zachowań konsumenta. Firmy, które aktywnie zarządzają doświadczeniami klientów, wykorzystują do ich poznania cały ekosystem danych ilościowych, często łącząc te analizy z zaawansowanymi metodami badań jakościowych (w tym badań kognitywnych czy etnograficznych). Wszystko to, aby jak najlepiej zdefiniować i zróżnicować segmenty klientów i dostosować zarówno ofertę, jak i komunikację oraz sposób obsługi do ich preferencji.

RODO wprowadza zmiany
25 maja 2018 r. w życie weszło unijne Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych, które reguluje sposób, w jaki firmy gromadzą, przechowują, udostępniają i wykorzystują dane osobowe. Nowe przepisy wprowadziły m.in. prawo obywatela do usunięcia danych osobowych przetwarzanych przez daną firmę czy nałożyły na przedsiębiorstwa obowiązek informowania o profilowaniu (wykorzystywaniu danych o aktywności w internecie, lokalizacji, zakupach itp.). Nowe prawo stanowi szansę dla firm do zbudowania wizerunku marki transparentnej i godnej zaufania. W związku z RODO przedsiębiorstwa muszą jednak stawić czoła także podwójnemu wyzwaniu, jakim jest wprowadzenie zmian organizacyjnych i technicznych w odpowiedzi na nowe regulacje, przy jednoczesnym utrzymaniu szerokiego zakresu informacji o kliencie jako fundamentalnego elementu aktywnego zarządzania *Customer Experience*.

*Nowe prawo stanowi szansę dla firm do zbudowania wizerunku marki transparentnej i godnej zaufania. W związku z RODO przedsiębiorstwa muszą jednak stawić czoła także podwójnemu wyzwaniu, jakim jest wprowadzenie zmian organizacyjnych i technicznych w odpowiedzi na nowe regulacje, przy jednoczesnym utrzymaniu szerokiego zakresu informacji o kliencie jako fundamentalnego elementu aktywnego zarządzania *Customer Experience*.*

Zmiany w oczach polskich respondentów
Według badania KPMG przeprowadzonego w lutym 2018 r.¹ Polacy uznali za bardzo istotne takie zmiany wprowadzane przez RODO, jak usunięcie danych osobowych przez konkretną firmę, żądanie zaprzestania przetwarzania danych czy informowanie o celu przetwarzania danych oraz możliwość wniesienia sprzeciwu wobec

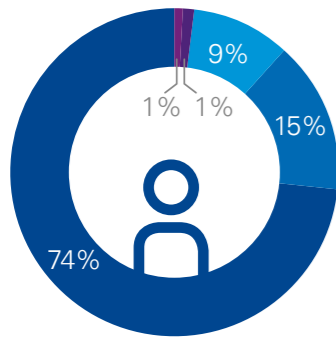
profilowania. Z punktu widzenia zarządzania doświadczeniami klienta możliwość zażądania usunięcia danych osobowych przez daną firmę wydaje się jedną z najważniejszych zmian wprowadzonych przez nowe przepisy. Jeszcze przed obowiązywaniem RODO większość respondentów badania deklarowała, że wycofuje lub planuje wycofanie udzielonych zgód na przetwarzanie danych osobowych, a im wyższe wykształcenie polskich respondentów, tym częściej wycofywana jest zgoda marketingowa. Możemy przewidywać, że nowe regulacje i wynikająca również z nich rosnąca świadomość konieczności ochrony danych popchną znacznie większą grupę klientów do żądania zaprzestania przetwarzania informacji. Kolejnym aspektem ważnym dla *Customer Experience* i wynikającym z nowych regulacji jest obowiązek informowania o profilowaniu. Badanie KPMG pokazało, że już 60% Polaków traktuje te informacje jako wartościowe dla usługodawców – i analogicznie do innych kwestii związanych z prywatnością – świadomość wykorzystywania danych o aktywnościach w internecie będzie rosnąć, nie tylko ze względu na szum wokół RODO, ale także na ostatnie doniesienia ze strony mediów o tym, jak przetwarzają dane osobowe najwięksi dostawcy treści cyfrowych.

W odpowiedzi na rosnącą świadomość i zmiany regulacyjne, obawy klientów przed wyciekami i nadużyciami w wykorzystaniu danych osobowych, ale i niechęć do agresywnych kontaktów marketingowych czy profilowania firmy muszą stać się dla konsumentów zaufanym partnerem oferującym z jednej strony bezpieczeństwo i transparentność, a z drugiej – jasno określone korzyści dla klienta. Organizacje będą musiały odpowiedzieć sobie na pytanie, jakich danych naprawdę potrzebują na każdym etapie podróży klienta i co mogą w zamian zaoferować. »»

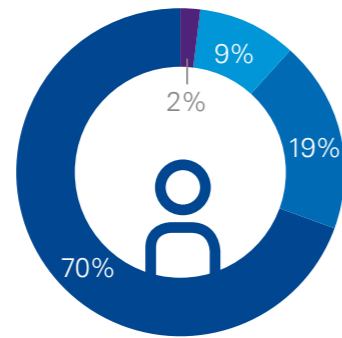
¹ Raport KPMG w Polsce pt. „Zarządzanie doświadczeniami klienta (CX) w erze RODO – Jak Polacy dbają o ochronę informacji o sobie”.

Wykres nr 1

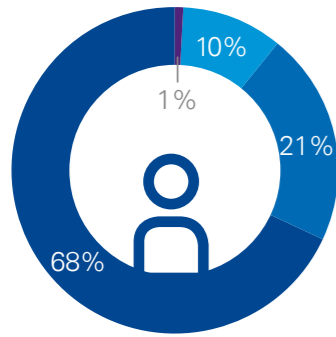
Które z poniższych elementów nowych wymagań RODO wydają się w szczególności istotne?

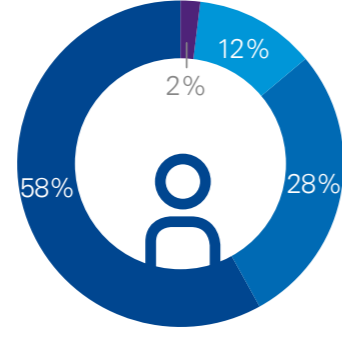
Będę mógł/mogła zażądać usunięcia danych osobowych przez daną firmę/institucję

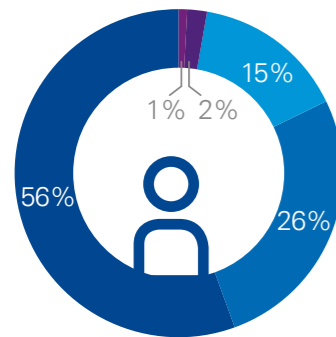
Będę mógł/mogła zażądać, aby firma/institucja zaprzestała przetwarzania moich danych osobowych

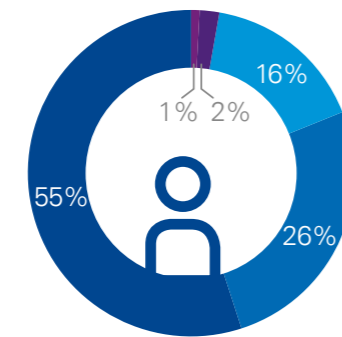
Firmy będą musiały w przejrzysty sposób informować o celu, w jakim udostępnione przeze mnie dane osobowe będą przetwarzane

Będę miał(a) prawo wniesienia sprzeciwu wobec profilowania

Firmy będą miały obowiązek informowania o profilowaniu

Będę mógł/mogła wnioskować o udostępnianie do wglądu moich danych osobowych, które są przetwarzane przez daną firmę/institucję

● 5 bardzo istotne → ● 4 → ● 3 → ● 2 → ● 1 w ogóle nieistotne

RODO a CX – jak zachęcić do dzielenia się danymi?

Firmy mogą podjąć szereg działań w celu aktywnego zarządzania ryzykiem ograniczenia dostępu do analityki danych klientów na skutek rosnącej tendencji do ochrony danych osobowych. Pierwszym z nich jest proaktywne informowanie konsumentów o zmianach wprowadzonych przez RODO i zapewnienie o dostosowaniu się do nowych przepisów. Niektóre marki wykorzystały to jako szansę do stworzenia angażujących infografik, filmików czy krótkich prezentacji edukujących klientów o prawie do prywatności i budujących wizerunek transparentnej organizacji. Powszechną praktyką było jednak przesłanie formalnej informacji mailowej, która mogła zostać potraktowana przez klientów jedynie jako wypełnienie obowiązku informacyjnego (przez co nie angażowała ich w interakcję z marką). Kolejnym działaniem, które mogą podjąć firmy, jest odpowiednie dostosowanie procesów obsługi zapytań i wycofań zgód przez klientów, tak aby w procesie uwzględnić elementy edukacyjne, w szczególności podkreślające korzyści dla konsumentów, jakie wynikają z możliwości przetwarzania przez organizację danych w celach marketingowych.

Według ostatniego raportu KPMG przedstawienie korzyści, które płyną z dostępu marki do danych o kliencie, oraz dostosowanie treści marketingowych do potrzeb odbiorców mogą być kluczowe w nowej rzeczywistości regulacyjnej.

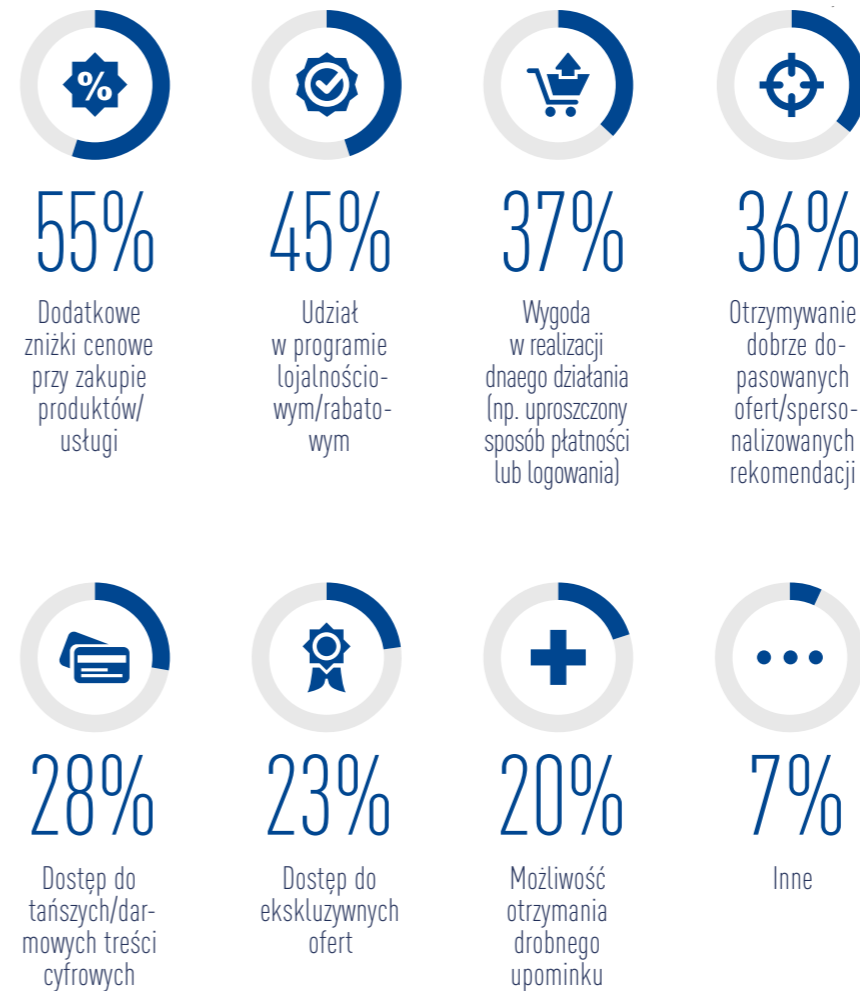
Według ostatniego raportu KPMG przedstawienie korzyści, które płyną z dostępu marki do danych o kliencie, oraz dostosowanie treści marketingowych do potrzeb odbiorców mogą być kluczowe w nowej rzeczywistości regulacyjnej. Badanie KPMG pokazało, że głównym powodem deklarowanym przez polskich konsumentów do udzielenia zgody marketingowej są co prawda w pierwszej kolejności korzyści finansowe (takie jak dodatkowe zniżki, rabaty czy udział w programie lojalnościowym), to na drugim

miejscu w zestawieniu czynników motywujących do pozostawienia danych znalazły się aspekty związane z Customer Experience – większa wygoda w korzystaniu z produktu czy usługi (np. uproszczone płatności czy logowanie) i trafniejsza personalizacja ofert czy rekomendacji. Korzyści te powinny być jasno komunikowane klientom i stanowić podstawę oferty marki pragnącej przetwarzać dane osobowe. Przykładem dobrych praktyk rynkowych mogą być firmy wysoko ocenione przez respondentów

Badanie KPMG pokazało, że głównym powodem deklarowanym przez polskich konsumentów do udzielenia zgody marketingowej są co prawda w pierwszej kolejności korzyści finansowe (takie jak dodatkowe zniżki, rabaty czy udział w programie lojalnościowym), to na drugim miejscu w zestawieniu czynników motywujących do pozostawienia danych znalazły się aspekty związane z Customer Experience – większa wygoda w korzystaniu z produktu czy usługi (np. uproszczone płatności czy logowanie) i trafniejsza personalizacja ofert czy rekomendacji. Korzyści te powinny być jasno komunikowane klientom i stanowić podstawę oferty marki pragnącej przetwarzać dane osobowe.

Wykres nr 2

Co skłania Polaków do dzielenia się danymi osobowymi z firmami i instytucjami?

Źródło: Raport KPMG International „Tomorrow’s experience, today. Harnessing a customer first approach in a changing world”

w globalnym rankingu *Customer Experience*²: amerykańska marka z branży finansowej, której zaawansowana technicznie aplikacja nie tylko pomaga klientom w rozwiązywaniu problemów, ale także dostarcza spersonalizowanej komunikacji, Netflix czy Amazon – marki, których model biznesowy oparty jest na personalizacji oferty i rekomendacjach dla użytkowników, czy nawet gracze nie kojarzeni bezpośrednio z cyfryzacją, jak luksusowe domy mody, które wykorzystują dane klientów do dostarczania spersonalizowanych i indywidualizowanych doświadczeń konsumentom online.

Warto pamiętać, że uzyskanie czy utrzymanie zgody to ważny krok, jednak nie mniej ważne jest zadbanie o to, aby klienci pozostali przy tej decyzji, w szczególności poprzez dostarczanie dostosowanych do ich potrzeb informacji i korzyści. Warunek ten, w świetle wyników badania, nie zawsze jest spełniony przez przedsiębiorstwa działające na polskim rynku. Respondenci twierdzą, że informacje otrzymywane od firm nie zawsze odpowiadają na ich potrzeby. Najlepiej pod tym kątem zostały ocenione banki, co może wynikać ze specyfiki oferty produktów bankowych, z których klienci korzystają relatywnie często i poszukują

rozwiązań dopasowanych do ich aktualnych potrzeb finansowych. Banki dysponują jednak szerokim zakresem informacji o aktywnościach swoich klientów, dzięki czemu mogą aktywnie kształtować komunikację i interakcję z nimi. Wysoko ocenione zostały również placówki opieki medycznej, które w swojej działalności dotyczą wrażliwego zbioru danych dotyczących zdrowia, przy czym natura tych danych poniekąd warunkuje wysoki stopień personalizacji i dopasowania do aktualnych potrzeb pacjentów. Nisko ocenione zostały biura podróży i dilerzy samochodowi. Cykl zakupowy takich produktów (zwyczajowo raz, dwa

Dbłość o bezpieczeństwo danych jest nierozdzielnie związana z poziomem zaufania, na który mogą liczyć firmy. Problemy w tej sferze mogą jednak bezpośrednio skutkować zwiększoną aktywnością w wycofywaniu zgód na przetwarzanie danych. Mamy do czynienia ze zjawiskiem, w którym firmy darzone zaufaniem będą miały szerszy dostęp do danych klientów i będą mogły wykorzystać personalizację w budowaniu przewagi konkurencyjnej opartej na pozytywnych doświadczeniach klientów.

razy w roku w przypadku wyjazdów turystycznych; co kilka lat w przypadku samochodów) powoduje, że klienci mogą być wrażliwi na zbyt częstą komunikację, niedopasowaną do momentu, w którym w danej chwili się znajdują (np. zbyt wczesna oferta na zakup nowego samochodu lub na wakacyjną podróż). Nisko ocenione zostały również sklepy, butiki i sieci handlowe, w przypadku których możemy mieć do czynienia ze zbyt częstą komunikacją (w szczególności w świecie e-commerce) ukierunkowaną na sfinalizowanie transakcji.

Kultura fair play

Jest jeszcze jeden, być może najważniejszy, element układanki – zaufanie, które jest fundamentalnym filarem budowania pozytywnych doświadczeń klientów na całym świecie i w Polsce³. W erze cyfrowej rewolucji zaufanie nabiera szerszego znaczenia i dotyczy nie tylko marki, produktów i usług czy nawet identyfikacji z wartościami, jakie oferuje marka. Obejmuje także zaufanie do sposobu, w jaki firmy przetwarzają i analizują dane klientów. Dbłość o bezpieczeństwo danych jest nierozdzielnie związana z poziomem zaufania, na który mogą liczyć firmy. Problemy w tej sferze mogą jednak bezpośrednio skutkować zwiększoną aktywnością w wycofywaniu zgód na przetwarzanie danych. Mamy do czynienia ze zjawiskiem, w którym firmy darzone zaufaniem będą miały szerszy dostęp do danych klientów i będą mogły wykorzystać personalizację w budowaniu przewagi konkurencyjnej opartej na pozytywnych doświadczeniach klientów.

RODO to nie tylko zmiana regulacyjna i narzucony ogólnie obowiązek dla biznesu – stanowić może ono, zarówno dla marek, jak i dla konsumentów, krok w stronę kultury transparentności, zaufania i ochrony prywatności. Przedsiębiorstwa nie powinny traktować RODO wyłącznie jako elementu zarządzania zgodnością, ale również jako okazję do wzmacniania kultury zorientowanej na klientów w rzeczywistości, w której mają oni znacząco większy wpływ na decydowanie o tym, w jaki sposób przetwarzane są informacje o nich samych i czy czerpią z udzielanych zgód wystarczające korzyści. ■

JAN KARASEK

partner w dziale usług doradczych w KPMG w Polsce
jkarasek@kpmg.pl

Szef grupy doradczej w sektorze nowych technologii, telekomunikacji i mediów. Specjalizuje się w doradztwie z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem. Posiada doświadczenie w doradztwie m.in. z zakresu strategii rynkowych, reorganizacji, szacowania potencjału rynkowego i inwestycyjnego, usprawnień procesowych oraz projektowania struktur organizacyjnych. W KPMG od 2006 r. świadczy usługi dla podmiotów z branży telekomunikacyjnej, energetycznej, produkcyjnej i finansowej.

ANDRZEJ MUSIAŁ

menedżer w dziale usług doradczych w KPMG w Polsce
amusial@kpmg.pl

Specjalizuje się w doradztwie strategicznym, poprawie efektywności organizacji sprzedaży, marketingu i obsługi klienta w kontekście cyfryzacji i wykorzystania nowych technologii oraz doskonaleniu zarządzania doświadczeniami klientów. Posiada ponad 10 lat doświadczenia w realizacji projektów doradczych dla klientów z branży telekomunikacji i nowych technologii, finansowej oraz rynku dóbr konsumpcyjnych.

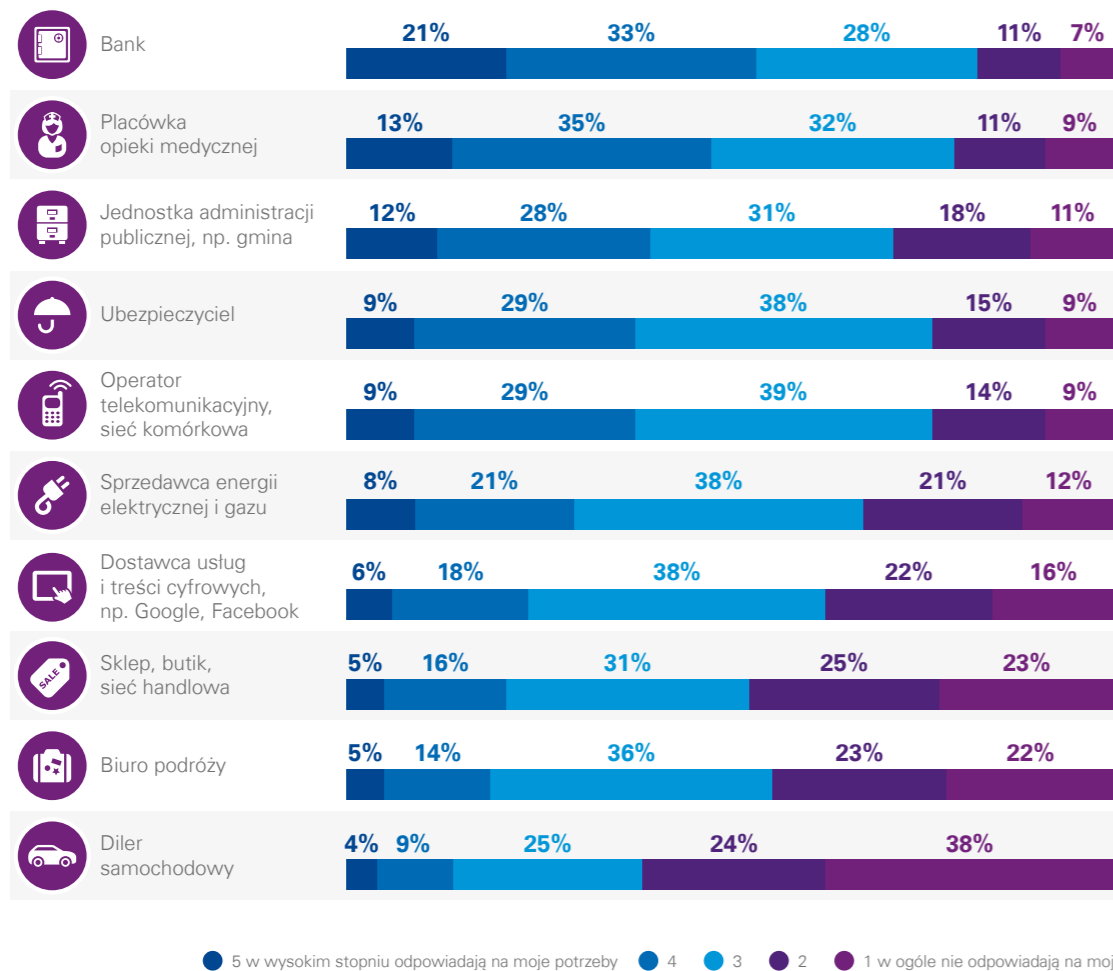
ALEKSANDRA JAROSZ

ekspert w dziale usług doradczych w KPMG w Polsce
aleksandrjarosz@kpmg.pl

Specjalizuje się w projektach związanych z *Customer Experience*, a także projektach ukierunkowanych na wdrażanie nowych produktów na rynek, analizę procesów w organizacji czy zarządzanie zasobami ludzkimi. Posiada kilkuletnie doświadczenie zawodowe, zarówno w realizacji projektów doradczych, jak i badawczych (na Uniwersytecie Oksfordzkim). Jest certyfikowanym trenerem, prowadzi warsztaty i szkolenia, m.in. z metodologii Design Thinking.

Wykres nr 3

W jakim stopniu oferty i informacje handlowe i marketingowe przekazywane przez poszczególne firmy odpowiadają potrzebom Polaków?

2 Raport KPMG International „Tomorrow’s experience, today. Harnessing a customer first approach in a changing world”.

3 Raport KPMG w Polsce „Jak budować pozytywne doświadczenia klientów. Analiza wiodących praktyk zarządzania doświadczeniami klientów na rynku polskim”.

OBOWIĄZKI INFORMACYJNE INSTYTUCJI OBOWIĄZANYCH W STOSUNKU DO GIIF

13 lipca 2018 r. weszła w życie Ustawa z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu („Nowa ustawa AML”), która uchyla dotychczasowe przepisy Ustawy z 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu („Ustawa z 2000 r.”) i wdraża do prawa polskiego postanowienia IV Dyrektywy AML.

»

Istotne zmiany z punktu widzenia codziennej praktyki instytucji obowiązanych zawierają m.in. przepisy rozdziału 7 nowej ustawy AML. Określają one zakres i zasady gromadzenia informacji przez GIIF oraz odpowiadające im obowiązki informacyjne instytucji obowiązanych. Kwestie te w ustawie z 2000 r. związane były przede wszystkim z rejestracją każdej przeprowadzonej transakcji, której równowartość przekraczała 15 tys. EUR („transakcji ponadprogowych”) i transakcji, których okoliczności wskazywały, że mogły mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu („transakcji podejrzanych”)

i raportowaniem do GIIF „transakcji zarejestrowanych”.

W nowych przepisach ustawodawca odstąpił od formalnego obowiązku rejestrowania przez instytucje obowiązane transakcji „ponadprogowych” i „podejrzanych” (por. jednak dalsze uwagi). Zamiast przekazywania do GIIF informacji o „transakcjach zarejestrowanych” nowa ustawa AML wprowadza obowiązkowe raportowanie o „transakcjach ponadprogowych” (art. 72) oraz o „okolicznościach podejrzanych” w rozumieniu art. 74. Daje też GIIF prawo żądania informacji od instytucji obowiązanych na podstawie art. 76.

»

Obowiązek raportowania odnosi się zatem do każdej instytucji obowiązanej przyjmującej wpłatę lub realizującej wypłatę gotówkową w kwocie przekraczającej równowartość 15 tys. EUR. Przy transakcjach bezgotówkowych obowiązek raportowania „transakcji ponadprogowych” odnosi się będzie tylko do wykonania transferu środków pieniężnych, które pozwolą na identyfikację przepływu wartości majątkowych wewnątrz systemu finansowego (których wartość przekracza równowartość 15 tys. EUR). Jak wskazuje się w uzasadnieniu do projektu nowej ustawy AML, przedmiotowe ograniczenie podlegających raportowaniu „transakcji ponadprogowych” przyczyni się do ograniczenia obowiązków informacyjnych tych instytucji obowiązanych, które bezpośrednio nie wykonują wskazanych w przepisach „transakcji ponadprogowych”.

Obowiązek przekazania do GIIF informacji o „okolicznościach podejrzanych”

Rozdział 7 nowej ustawy AML statuuje także obowiązek instytucji obowiązanej przekazania do GIIF informacji „o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu” (art. 74 ust. 1). Zastępuje on dotychczasowy obowiązek raportowania „transakcji podejrzanej”.

PRZEKAZYWANIE INFORMACJI DO GIIF O „TRANSAKCJACH PONADPROGOWYCH”

Nowa ustawa AML w zmieniony sposób określa zakres raportowania do GIIF o tzw. transakcjach ponadprogowych. Od 13 lipca 2018 r. instytucje obowiązane mają obowiązek przekazać do GIIF, w terminie 7 dni od dnia dokonania wskazanych czynności, informacji o:

- **przyjętej wpłacie i dokonanej wypłacie środków pieniężnych, których wartość przekracza 15 tys. EUR (art. 72 ust. 1 pkt 1),**
- **wykonanym transferze środków pieniężnych w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2015/847, których wartość przekracza 15 000 euro (art. 72 ust. 1 pkt 2, z wyjątkami wskazanymi w tym przepisie).**

Zgodnie z art. 3 pkt 9 Rozporządzenia (UE) 2015/847: „transfer środków pieniężnych oznacza dowolną transakcję przynajmniej częściowo realizowaną drogą elektroniczną w imieniu płatnika za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych w celu udostępnienia środków pieniężnych odbiorcy za pośrednictwem dostawcy usług płatniczych, bez względu na to, czy płatnik i odbiorca jest tą samą osobą, i niezależnie od tego, czy dostawca usług płatniczych płatnika jest tożsamy z dostawcą usług płatniczych odbiorcy, w tym: a) polecenie przelewu [...]; b) polecenie zapłaty [...]; c) krajowa lub transgraniczna usługa przekazu pieniężnego [...]; d) transfer wykonywany przy wykorzystaniu karty płatniczej, instrumentu pieniądza elektronicznego, telefonu komórkowego lub innego urządzenia cyfrowego lub informatycznego (w systemie abonamentowym lub przedpłaconym) o podobnych właściwościach”.

Nowa ustawa AML wprowadza obowiązkowe raportowanie o „transakcjach ponadprogowych” (art. 72) oraz o „okolicznościach podejrzanych” w rozumieniu art. 74. Daje też GIIF prawo żądania informacji od instytucji obowiązanych na podstawie art. 76.

W tym przypadku, w porównaniu z dotychczasowymi przepisami, następuje znaczne rozszerzenie przedmiotowe raportowania, gdyż od 13 lipca 2018 r. obowiązkowemu zgłoszeniu podlegają informacje o zidentyfikowanych „podejrzanych okolicznościach”, które niekoniecznie muszą mieć związek z konkretną transakcją. Nie będzie więc konieczne, aby miała miejsce tzw. transakcja podejrzana. Jeśli jednak „podejrzane okoliczności” dotyczyć będą konkretnej transakcji, to obowiązek przekazania informacji na podstawie art. 74 powstanie niezależnie od tego, czy jest to transakcja mająca za przedmiot środki pieniężne, czy inne wartości majątkowe. Zakres informacji, które powinny zostać ujęte w zawiadomieniu do GIIF, określa art. 74 ust. 3, w tym m.in.:

- (1) dane identyfikacyjne klienta instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie oraz podmiotów nie będących jej klientami (w zakresie o których mowa w art. 36 ust. 1 Ustawy),
- (2) rodzaj i wielkość wartości majątkowych oraz miejsce ich przechowywania,
- (3) numer rachunku prowadzonego dla klienta,
- (4) posiadane informacje, o których mowa w art. 72 ust. 6, w odniesieniu do transakcji lub prób ich przeprowadzenia,
- (5) wskazanie państwa EOG, z którym jest powiązana transakcja (jeżeli została przeprowadzona w ramach działalności transgranicznej),
- (6) posiadane informacje o rozpoznany ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz o czynie zabronionym, z którego mogą pochodzić wartości majątkowe,
- (7) uzasadnienie przekazania zawiadomienia.

Istotnemu skróceniu uległ przy tym termin na zgłoszenie do GIIF zawiadomienia o „podejrzanych okolicznościach”. Nowa ustawa AML daje na to 2 dni robocze od dnia potwierdzenia przez instytucję obowiązującą podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu (art. 74 ust. 2).

Informacje przekazywane na żądanie GIIF

Poza wyżej wskazanymi obowiązkami informacyjnymi, które obciążają instytucje obowiązane z mocy prawa, rozdział 7 nowej ustawy AML przyznaje GIIF także uprawnienie do żądania od instytucji obowiązanej „niezwłocznego przekazania lub udostępnienia posiadanych informacji lub dokumentów, niezbędnych do realizacji zadań GIIF określonych w ustawie” (art. 76).

Do ustawowych zadań GIIF należy podejmowanie działań w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 12 ust. 1). GIIF może zatem zwrócić się z żądaniem przekazania zarówno danych o transakcjach, które instytucja obowiązana powinna była raportować jako „transakcje ponadprogowe”, czy też z powodu stwierdzenia „podejrzanych okoliczności”, jak i innych kwestii, jeśli jest to niezbędne do przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Przykładową listę takich informacji wylicza art. 76 ust. 1, wskazując, że mogą one dotyczyć:

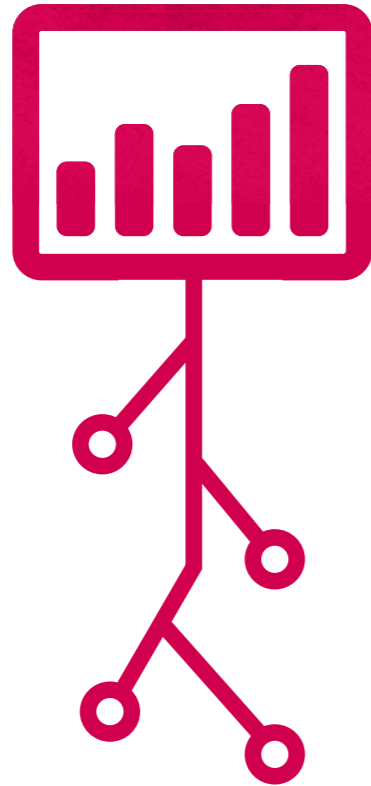
- ⊕ klientów,
 - ⊕ przeprowadzonych transakcji, w zakresie danych określonych w art. 72 ust. 6,
 - ⊕ rodzaju i wielkości wartości majątkowych oraz miejsca ich przechowywania,
 - ⊕ stosowania środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4,
 - ⊕ adresów IP, z których następowało połączenie z systemem teleinformatycznym instytucji obowiązanej oraz czasów połączeń z tym systemem.
- Zakres danych wynikający z art. 72 ust. 6 (których podanie wymagane jest także w ramach informacji o „okolicznościach podejrzanych”) obejmuje:
- ⊕ niepowtarzalny identyfikator transakcji w ewidencji instytucji obowiązanej,
 - ⊕ datę albo datę i godzinę przeprowadzenia transakcji,
 - ⊕ dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, klienta wydającego dyspozycję lub zlecenie przeprowadzenia transakcji oraz ewentualnie pozostałych stron transakcji,
 - ⊕ kwotę i walutę transakcji albo wagę i próbę złota dewizowego lub platyny dewizowej będących przedmiotem transakcji,
 - ⊕ rodzaj i tytuł transakcji,
 - ⊕ sposób wydania dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji,
 - ⊕ numer IBAN.

W tym kontekście warto jednocześnie zwrócić uwagę, że wyżej wymienione środki bezpieczeństwa finansowego z art. 34 ust. 1 pkt 4 obejmują: (1) dokonywanie analizy transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych w celu zapewnienia, że transakcje te są zgodne z wiedzą instytucji obowiązanej o kliencie, rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności oraz zgodne z ryzykiem prania pieniędzy

Jak wskazuje się w uzasadnieniu do projektu nowej ustawy AML, przedmiotowe ograniczenie podlegających raportowaniu „transakcji ponadprogowych” przyczyni się do ograniczenia obowiązków informacyjnych tych instytucji obowiązanych, które bezpośrednio nie wykonują wskazanych w przepisach „transakcji ponadprogowych”.

Analiza zakresu informacji wymaganych w razie powstania obowiązków przewidzianych w przepisach rozdziału 7 wskazuje, że wykonanie tych obowiązków zgodnie z wymaganiami nowej ustawy AML będzie możliwe jedynie przy odpowiednim gromadzeniu informacji i stosowaniu środków bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie bieżącego monitorowania stosunków gospodarczych klienta na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 4.

oraz finansowania terroryzmu związanym z tym klientem,
(2) badanie źródła pochodzenia wartości majątkowych będących w dyspozycji klienta – w przypadkach uzasadnionych okolicznościami,
(3) zapewnienie, że posiadane dokumenty, dane lub informacje dotyczące stosunków gospodarczych są na bieżąco aktualizowane.

Podsumowanie

Analiza zakresu informacji wymaganych w razie powstania obowiązków przewidzianych w przepisach rozdziału 7 wskazuje, że wykonanie tych obowiązków zgodnie z wymaganiami nowej ustawy AML będzie możliwe jedynie przy odpowiednim gromadzeniu informacji i stosowaniu środków bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie bieżącego

monitorowania stosunków gospodarczych klienta na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 4.

Wracając w tym kontekście do wspomnianego już wyżej braku w nowych przepisach formalnego obowiązku rejestracji przeprowadzanych transakcji, należy zwrócić uwagę, że wykonanie obowiązków informacyjnych, o których mowa w rozdziale 7 (jak również innych przepisów nowej ustawy AML, które nie są przedmiotem niniejszego artykułu), będzie jednak pociągało za sobą konieczność odpowiedniego ewidencjonowania przez instytucję obowiązującą przeprowadzanych transakcji, posiadania odpowiednio usystematyzowanych danych o klientach oraz odpowiednich procedur dotyczących gromadzenia niezbędnych informacji i dokumentów. ■

DR FATIMA JOANNA MOHMAND

advokat w kancelarii prawnej D. Dobkowski sp. k. stowarzyszonej z KPMG w Polsce
fmohmand@kpmg.pl

Specjalizuje się w prawie gospodarczym, własności intelektualnej i przemysłowej, a także w sporach sądowych z tytułu odpowiedzialności cywilnej i karnej w działalności gospodarczej. Prowadziła szereg spraw związanych z cyberoszustwami, działaniami na szkodę spółki przez nadużycie uprawnień oraz praniem brudnych pieniędzy. Udziela wszechstronnego doradztwa prawnego w wewnętrznych śledztwach prowadzonych w spółkach (postępowaniach typu *forensic*), w tym w zakresie wyboru najbardziej efektywnych instrumentów prawnych w celu uzyskania naprawienia poniesionych szkód. Kieruje biurem regionalnym kancelarii w Łodzi. Uzyskała tytuł doktora prawa na Uniwersytecie Łódzkim. Członek Okręgowej Rady Adwokackiej w Łodzi.

ZBLIŻA SIĘ OBOWIĄZKOWA DEMATERIALIZACJA WSZYSTKICH AKCJI

Trwają prace nad nowelizacją Kodeksu spółek handlowych, która wprowadza obowiązek dematerializacji wszystkich akcji w spółkach akcyjnych i komandytowo-akcyjnych. Projekt przewiduje również nowe obowiązki dla spółek i członków zarządu.

>>

Ministerstwo Sprawiedliwości opublikowało projekt nowelizacji Kodeksu spółek handlowych¹, który zakłada całkowitą dematerializację akcji w spółkach prawa handlowego (spółki akcyjne oraz komandytowo-akcyjne). Należy podkreślić, iż w aktualnym stanie prawnym dematerializacja akcji odnosi się jedynie do spółek publicznych. Co więcej, obecnie nawet w ich obrębie wymóg dematerializacji nie dotyczy wszystkich wyemitowanych przez spółkę akcji. Dematerializacji wymagają jedynie te akcje, które mają być przedmiotem oferty publicznej, mają być dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym lub wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu.

CO OZNACZA DEMATERIALIZACJA?

Proces dematerializacji to pozbawienie papieru wartościowego, w tym akcji, jego materialnego nośnika. Forma papierowa zostaje zastąpiona zapisem elektronicznym, który jest odzwierciedlony na odpowiednim rachunku prowadzonym przez uprawniony do tego podmiot, np. dom maklerski. Istotne jest to, że po dematerializacji dokument akcji traci swoją wartość.

Status zmian

Prace nad projektem oraz zgłoszone opinie wskazują, że aktualny stan prawny ulegnie istotnej zmianie. Autorzy projektu uzasadniają, że potrzeba zmian wynika z obecnej konstrukcji akcji na okaziciela, która powoduje faktyczny brak możliwości identyfikacji uprawnionego z tego rodzaju akcji. Brak możliwości zidentyfikowania posiadacza akcji na okaziciela może prowadzić do ułatwienia potencjalnych nadużyć ze strony właścicieli akcji, związanych np. z praniem brudnych pieniędzy. Jako dodatkową korzyść wynikającą z nowelizacji autorzy projektu wskazują zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności obrotu poprzez ograniczenie ryzyka utraty akcji. Co prawda po wejściu

w życie projektu nadal będzie możliwość wydawania popularnych w spółkach akcyjnych akcji na okaziciela, ale w obliczu planowanych zmian tracą one swój główny walor – anonimowość. Praktycznym skutkiem dematerializacji wszystkich akcji będzie więc nieuchronna marginalizacja akcji na okaziciela w obrocie gospodarczym.

Nowe regulacje

Wskazane powyżej ogólne założenie projektu znajduje odzwierciedlenie w szeregu nowych regulacji, którym będą musiały sprostać spółki, a w praktyce ich zarządy. Przede wszystkim projekt nowelizacji zakłada, że wraz z jej wejściem w życie akcje nie będą mogły przybierać formy dokumentu. Moc obowiązująca niezdematerializowanych akcji wygaśnie. Każda spółka akcyjna oraz komandytowo-akcyjna będzie zobowiązana do wypełnienia

Autorzy projektu uzasadniają, że potrzeba zmian wynika z obecnej konstrukcji akcji na okaziciela, która powoduje faktyczny brak możliwości identyfikacji uprawnionego z tego rodzaju akcji. Brak możliwości zidentyfikowania posiadacza akcji na okaziciela może prowadzić do ułatwienia potencjalnych nadużyć ze strony właścicieli akcji, związanych np. z praniem brudnych pieniędzy.

stosownych obowiązków korporacyjnych, aby utworzyć swój rejestr akcjonariuszy w formie elektronicznej, w którym zostaną zarejestrowani wszyscy akcjonariusze danej spółki. Ponadto, spółki będą musiały dokonać wezwań akcjonariuszy do złożenia dokumentów akcji, w trybie określonym w projekcie.

Kolejną kwestią będzie wybór podmiotu, któremu zostanie powierzone prowadzenie rejestru oraz zawarcie umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy. Rejestr może być prowadzony przez podmioty, które dotychczas prowadziły rachunki papierów wartościowych w postaci zdematerializowanej. Co do zasady będą to więc domy maklerskie i banki, które świadczą usługi maklerskie. Alternatywą dla rejestru akcjonariuszy jest dematerializacja akcji spółek niepublicznych poprzez zarejestrowanie akcji w Krajowym

Depozycie Papierów Wartościowych S.A. Dotychczas było to możliwe jedynie dla spółek publicznych. Ocena, który z podmiotów mogących prowadzić rejestr będzie najlepszym rozwiązaniem dla danej spółki, wymaga analizy konkretnego przypadku.

W założeniu omawiany rejestr będzie jawny dla spółki i akcjonariuszy. Zmiana wpisu w rejestrze będzie się odbywała na wniosek samej spółki lub osoby, której dotyczy treść wpisu (np. nabywca lub zbywca akcji), na podstawie dokumentów uzasadniających dokonanie wpisu. Podmiot prowadzący rejestr nie będzie uprawniony do dokonywania merytorycznej kontroli dokumentów, a także do badania ich prawdziwości. Funkcja tego podmiotu zostanie więc sprowadzona do zadań ewidencyjnych i technicznych. Co istotne, projekt nie przewiduje żadnej procedury dokonywania wpisu ani rozstrzygania ewentualnych rozbieżności stanowisk wnioskodawcy i podmiotu prowadzącego rejestr. Jeżeli projekt nie zostanie uzupełniony w tym zakresie, w naszej ocenie jakiegokolwiek „zaskarżenie” decyzji podmiotu będzie się mogło odbyć jedynie na drodze sądowej. Istotną nowością jest również uzależnienie przeniesienia zdematerializowanej akcji lub ustanowienia na niej ograniczonego prawa rzeczowego od dokonania wpisu w rejestrze akcjonariuszy. W treści wpisu będzie określony nabywca albo zastawnik lub użytkownik, wraz ze sprecyzowaniem akcji, które zostały przeniesione lub obciążone.

Na żądanie akcjonariusza, zastawnika lub użytkownika podmiot prowadzący rejestr będzie wystawiał imienne świadectwa rejestrowe jako dokument potwierdzający uprawnienie z akcji zdematerializowanej w rejestrze akcjonariuszy. Wydanie świadectwa rejestrowego będzie powodowało blokadę rozporządzenia tymi akcjami, na czas ważności świadectwa. Blokady będzie dokonywał podmiot prowadzący rejestr akcjonariuszy. Nowelizacja wprowadza również zmiany w odbywaniu walnych zgromadzeń akcjonariuszy, poprzez uzależnienie prawa uczestnictwa akcjonariusza od wpisania go do rejestru akcjonariuszy co najmniej tydzień przed odbyciem walnego zgromadzenia. Analiza nowych regulacji wskazuje, że większość spółek akcyjnych powinna dostosować swój statut do nowych przepisów, aby

zapewnić odpowiednie funkcjonowanie organizacyjne i korporacyjne.

Czas na zmiany

Zgodnie z założeniami projektu zasadnicza część nowelizacji ma wejść w życie 1 stycznia 2020 r., choć część przepisów przygotowujących spółki do nowelizacji oraz nakładających nowe obowiązki na członków zarządu będzie obowiązywała już od 1 stycznia 2019 r. Oczywiście, szczegółowe regulacje projektu mogą jeszcze ulec zmianom. Data określona w projekcie sugeruje, że spółki nie będą miały wiele czasu na przygotowanie do planowanych zmian. Wskazana sytuacja jest istotna zwłaszcza z punktu widzenia zarządów spółek, ponieważ projekt uzupełnia również przepisy o odpowiedzialności członków zarządu. W szczególności naruszenie obowiązku prowadzenia rejestru akcjonariuszy w formie elektronicznej może skutkować nałożeniem na członka zarządu grzywny w wysokości do 20 tys. PLN. ■

Projekt nowelizacji zakłada, że wraz z jej wejściem w życie akcje nie będą mogły przybierać formy dokumentu. Moc obowiązująca niezdematerializowanych akcji wygaśnie. Każda spółka akcyjna oraz komandytowo-akcyjna będzie zobowiązana do wypełnienia stosownych obowiązków korporacyjnych, aby utworzyć swój rejestr akcjonariuszy w formie elektronicznej, w którym zostaną zarejestrowani wszyscy akcjonariusze danej spółki.

TOMASZ KAMIŃSKI

radca prawny w kancelarii prawnej D. Dobkowski sp. k. stowarzyszonej z KPMG w Polsce
tkaminski@kpmg.pl

Specjalizuje się w prawnej obsłudze fuzji i przejęć oraz restrukturyzacji przedsiębiorstw. Jest odpowiedzialny za przygotowywanie raportów i analiz poprzedzających transakcje (*due diligence*), doradza również klientom w negocjacjach i przeprowadzaniu wielu transakcji M&A. W kancelarii D. Dobkowski od 2004 r.

KACPER KUROWSKI

aplikant radcowski w kancelarii prawnej D. Dobkowski sp. k. stowarzyszonej z KPMG w Polsce
kkurowski@kpmg.pl

Pracę w KPMG rozpoczął w 2016 r. Przed dołączeniem do zespołu kancelarii zdobywał doświadczenie w wydziale gospodarczym Sądu Okręgowego, a także jako prawnik wewnętrzny spółki z sektora paliwowego. Doradza w bieżących kwestiach korporacyjnych oraz prawa umów, zajmuje się też prawną obsługą fuzji i przejęć spółek na wszystkich etapach transakcji, m.in. w zakresie sporządzania raportów z badania prawnego podmiotów gospodarczych (*due diligence*), a także przygotowywania dokumentów transakcyjnych. Odbywa aplikację radcowską w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie.

PODATEK SOLIDARNOŚCIOWY – CO WARTO WIEDZIEĆ?

PAWEŁ PODSIEDLIK

dyrektor w dziale doradztwa podatkowego w KPMG w Polsce, biuro w Krakowie
ppodsiedlik@kpmg.pl

Specjalizuje się w szeroko rozumianych reorganizacjach majątkowych oraz transakcjach fuzji i przejęć. W KPMG od 2006 r. doradza licznym klientom z branży nowych technologii oraz medycyny, a także rynku nieruchomościowego. Posiada tytuł doradcy podatkowego.

W lipcu br. opublikowany został zapowiadany projekt ustawy wprowadzającej tzw. podatek solidarnościowy. W założeniu ma on służyć redystrybucji części dochodów osób najlepiej zarabiających (powyżej 1 mln PLN rocznie) do osób niepełnosprawnych. W swej konstrukcji podatek ten został wprowadzony jako nowy element podatku PIT.

»

Charakterystyka podatku solidarnościowego

Wyjątkowość tego podatku polega na tym, iż nakładany jest on wówczas, kiedy łączne dochody różnych kategorii przekroczą w ciągu roku 1 mln PLN. W konsekwencji dla ustalenia, czy podatek ten będzie należny, podatnicy będą zobowiązani do zsumowania swoich dochodów opodatkowanych wedle skali podatkowej (np. umowy o pracę, umowy-zlecenie i umowy o dzieło, czy też działalność gospodarcza opodatkowana wedle skali podatkowej), dochodów opodatkowanych podatkiem liniowym (działalność gospodarcza, o ile jest opodatkowana podatkiem liniowym) oraz dochodów kapitałowych (również opodatkowanych 19-proc.

podatkiem PIT). Co ważne, podatek ten nie dotknie natomiast dochodów opodatkowanych podatkiem zryczałtowanym (np. dywidendy, odsetki czy też dochody z tytułu uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych).

Rozwiązanie to rodzi oczywiste pytanie, jaki cel przyświecał autorom wyłączającym tego typu dochody z opodatkowania podatkiem solidarnościowym. Taka asymetria opodatkowania może bowiem w oczywisty sposób prowadzić do pewnych nieoczekiwanych zarówno przez ustawodawcę, jak i podatników skutków.

Transakcje typu *buy-back*

Pierwszą kwestią, na którą warto zwrócić uwagę, jest opodatkowanie dochodów typu dywidendowego. Przepisy w tym zakresie ewoluowały na przestrzeni ostatnich lat i na chwilę obecną na zasadach przewidzianych dla dywidendy mamy opodatkowane np. pewne formy umorzeń udziałów czy akcji. Rodzi się więc oczywiste pytanie, czy w przypadku np. operacji giełdowych dotyczących umorzeń akcji nie dojdzie do nieoczekiwanych paradoksów, kiedy to w zależności od formy tegoż umorzenia nie będziemy mieli do czynienia z opodatkowaniem według zasad mniej korzystnych dla podatników (albo wyłącznie 19-proc. podatek PIT, albo 19-proc. podatek PIT i dodatkowo 4-proc. podatek solidarnościowy od dochodów przekraczających 1 mln PLN).

Polscy rezydenci vs nierezydenci

Kwestią odrębną od samego zakresu dochodów objętych podatkiem solidarnościowym pozostaje to, czy podatek ten dotknie jedynie polskich rezydentów podatkowych, czy również nierezydentów osiągających dochody w Polsce. Nie ma bowiem

wątpliwości, iż opodatkowanie nierezydentów w Polsce podlega ograniczeniom wynikającym z istniejących umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Warto zastanowić się tu nad konkretnym przykładem – mamy dwie osoby: A oraz B, przy czym A jest polskim rezydentem podatkowym, a B nim nie jest. Zakładamy również, że pomiędzy Polską a krajem rezydencji osoby B zawarta została umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania. W naszym przykładzie obie osoby osiągają dokładnie takie same dochody w Polsce – z tytułu pracy wykonywanej w kraju – 600 tys. PLN oraz z tytułu obrotu udziałami i papierami wartościowymi również w wysokości 600 tys. PLN. W obu przypadkach łączny dochód osiągnięty w Polsce wynosi 1,2 mln PLN. Konstrukcja podatku solidarnościowego dla polskiego rezydenta oznacza, że od kwoty powyżej 1 mln będzie musiał ponieść dodatkowy ciężar 4% podatku. W analogicznym przypadku osoby B (nierezydenta) podatek ten nie powinien natomiast wystąpić, ponieważ opodatkowaniu w Polsce podlegają jedynie dochody z tytułu pracy wykonywanej w Polsce. Obrót papierami wartościowymi opodatkowany natomiast w Polsce nie będzie.

Podatek solidarnościowy a podatek liniowy

Temat podatku solidarnościowego bez wątplenia również zainteresuje indywidualnych przedsiębiorców przyzwyczajonych do opodatkowania ich dochodów podatkiem liniowym. W ich przypadku liniowość będzie dotyczyła bowiem jedynie dochodów do 1 mln PLN. Zagadnienie to nie jest tak abstrakcyjne, jak się na pierwszy rzut oka wydaje. Liniowy podatek dochodowy dotyczy przecież nie tylko jednoosobowych działalności gospodarczych, ale również

Temat podatku solidarnościowego bez wątplenia również zainteresuje indywidualnych przedsiębiorców przyzwyczajonych do opodatkowania ich dochodów podatkiem liniowym. W ich przypadku liniowość będzie dotyczyła bowiem jedynie dochodów do 1 mln PLN.

spółek osobowych (np. jawnych czy komandytowych), które niejednokrotnie są dużymi, a czasami bardzo dużymi przedsiębiorcami osiągającymi wysokie dochody. Pytanie, czy w takiej sytuacji nie dojdzie ponownie do pewnych wynaturzeń wiążących się choćby z tym, że spółki kapitałowe w analogicznej sytuacji będą płaciły jedynie 19-proc. CIT, a nie 19-proc. PIT powiększony o dodatkowe 4% dla dochodów powyżej 1 mln PLN. Czy taka była faktycznie intencja ustawodawcy – trudno powiedzieć. Bez wątplenia natomiast warto czekać na kolejne wersje projektu ustawy, bo należy się liczyć z tym, że w toku prac parlamentarnych będzie ona ewoluowała. ■

KOMPROMISOWE ROZSTRZYGANIE SPORÓW PODATKOWYCH W PROJEKCIE NOWEJ ORDYNACJI PODATKOWEJ

Po kilku latach prac powołanej przy Ministrze Finansów Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego opublikowany został projekt nowej Ordynacji podatkowej. Zgodnie z deklarowanymi celami ma ona zagwarantować odpowiednie prawa podatnikom i zwiększyć ich poczucie bezpieczeństwa. Jednocześnie jednak ma również przyczynić się do zwiększenia efektywności poboru podatków.

»

Prace nad stworzeniem nowej Ordynacji podatkowej zainicjowano w 2014 r., powołując ekspercką komisję kodyfikacyjną, przed którą postawiono ambitne zadanie opracowania zupełnie nowego aktu prawnego, zastępującego regulacje dotychczas obowiązującej ustawy stanowiącej fundament stosowania szczegółowych regulacji prawa podatkowego. Nowa Ordynacja miała w założeniach nie tylko zawierać katalog ogólnych zasad prawa podatkowego i regulować sposób procedowania organów podatkowych, lecz przede wszystkim uporządkować przepisy, wprowadzić do nich instytucje niezbędne dla ochrony praw podatnika w jego relacjach z organami oraz należycie wyważyć interesy fiskusa i podatników.

Opublikowany projekt ustawy stara się realizować te postulaty, wprowadzając do procedury podatkowej szereg nowych instytucji i rozwiązań, spośród których co najmniej kilka zaskakuje na szczególną uwagę podatników. Wymienić tu należy zwłaszcza przewidziane w projekcie regulacje dotyczące: umów podatkowych, mediacji, umów o współdziałanie oraz konsultacji podatkowych. Mogą one bowiem, przy założeniu, że propozycje projektu nie zostaną istotnie zmienione w trakcie dalszych prac legislacyjnych, rzeczywiście oznaczać nową jakość w obszarze funkcjonowania polskiej administracji podatkowej dotyczącym rozwiązywania sporów podatkowych.

Umowy podatkowe

Projekt nowej Ordynacji wprowadza całkowicie nową instytucję procedury podatkowej w postaci umów podatkowych. Umowy te nie zastąpią dotychczas wydawanych decyzji określających wysokość zobowiązań podatkowych i nie będą mogły polegać na ustaleniach dotyczących wprost wysokości podatku, jednak będą mogły dotyczyć m.in. wątpliwości co do stanu

faktycznego w sprawie czy charakteru albo wartości transakcji, czynności lub zdarzeń objętych opodatkowaniem. Powoduje to, że umowa podatkowa może stać się niezwykle cennym instrumentem, którego dotychczas brakowało w relacjach pomiędzy podatnikami i organami podatkowymi – w szczególności w przypadku sporów podatkowych o dużej wartości, dotyczących często skomplikowanych stanów faktycznych lub niejednoznacznych w swoim charakterze i skutkach transakcji i zdarzeń gospodarczych. Obecnie, nawet w przypadku przekonania, że racja co do skutków podatkowych określonej czynności może leżeć częściowo po obydwu stronach sporu, organy podatkowe nie dysponują formalną procedurą zakończenia postępowania poprzez częściowe ustępstwo co do kwestii stanowiącej istotę sprawy, co niezwykle utrudnia próby wypracowania i usankcjonowania w formalnych ramach jakiegokolwiek kompromisowego rozstrzygnięcia.

Zapisanie w Ordynacji podatkowej, jak przewiduje projekt, że umowa podatkowa może polegać na wzajemnych ustępstwach poprzez przyjęcie przez organ i stronę w granicach prawa ustaleń pozwoli na wykorzystanie dostępnej w wielu sprawach przestrzeni negocjacyjnej w celu polubownego załatwienia sporu i dostarczy odpowiedni instrument prawny. Powinno to również wpłynąć na zmianę całego modelu prowadzenia postępowań podatkowych, prowadzonych często obecnie przez organy podatkowe już od początkowego etapu z myślą o finalnym rozstrzygnięciu wszelkich budzących jakiegokolwiek wątpliwości spornych kwestii przez sądy administracyjne.

Mediacja

Inną nową procedurą stworzoną z myślą o kompromisowym rozstrzygnięciu sporów podatkowych jest mediacja, która będzie mogła być prowadzona w tych samych przypadkach,

Nowa Ordynacja miała w założeniach nie tylko zawierać katalog ogólnych zasad prawa podatkowego i regulować sposób procedowania organów podatkowych, lecz przede wszystkim uporządkować przepisy, wprowadzić do nich instytucje niezbędne dla ochrony praw podatnika w jego relacjach z organami oraz należycie wyważyć interesy fiskusa i podatników.

w których możliwe będzie zawarcie umowy podatkowej. Celem procedury mediacyjnej ma być ułatwienie komunikacji pomiędzy podatnikami a organami podatkowymi i przezwyciężenie trudności komunikacyjnych, które często pojawiają się w warunkach naturalnej konfliktowości relacji pomiędzy tymi podmiotami. Mediacja będzie w ten sposób stanowić swojego rodzaju „wspomagane negocjacje” pomiędzy organem a podatnikiem. Zgodnie z projektem nowej Ordynacji podatkowej organ podatkowy będzie mógł na wniosek lub tylko za zgodą strony skierować sprawę do mediacji przed z założenia bezstronnym i neutralnym mediatorem, który przeprowadzi z organem podatkowym i stroną posiedzenie mediacyjne mające na celu przedstawienie stanowisk stron i propozycji kompromisowego rozwiązania konfliktu, a w efekcie zakończenie postępowania poprzez zawarcie umowy podatkowej.

»

Umowy o współdziałanie

Dla podatników o „istotnym znaczeniu gospodarczym” nowa Ordynacja wprowadza możliwość zawarcia z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej umowy o współdziałanie. Umowa ta będzie miała na celu zapewnienie przestrzegania prawa podatkowego w warunkach wzajemnego zaufania między organem podatkowym a podatnikiem, przejrzystości i zrozumienia przez organ podatkowy charakteru prowadzonej przez podatnika działalności. Instrument ten ma za założenia dotyczyć największych podmiotów gospodarczych, których lista będzie ustalona przez Ministra Finansów. Umowa o współdziałanie będzie uzależniona m.in. od zachowania odpowiednich uzgodnionych z Szefem KAS procedur wewnętrznej kontroli poprawności rozliczenia podatkowego i przekazywania Szefowi KAS bez zwłoki wszelkich istotnych dla opodatkowania informacji na temat swojej działalności. W umowie administracja podatkowa zobowiąże się do dostosowania formy i częstotliwości działań weryfikujących poprawność rozliczeń podatnika do skuteczności wewnętrznej kontroli podatnika oraz udzielania bez zwłoki konsultacji i wyrażania stanowiska co do wskazanych przez podatnika istotnych zagadnień podatkowych. Wobec podatnika, który zawarł umowę o współdziałanie, organem podatkowym właściwym do przeprowadzania kontroli będzie Szef KAS.

Konsultacje podatkowe

Dla każdego zainteresowanego podatnika dostępna będzie natomiast procedura konsultacji podatkowych. W jej ramach wnioskodawca oraz organ podatkowy będą mogli na wniosek podatnika w trybie konsultacji dokonać uzgodnień dotyczących skutków podatkowych dokonywanych przez wnioskodawcę czynności. Rozwiązanie to zostało przewidziane zwłaszcza dla podatników, którzy dokonali skomplikowanych operacji gospodarczych (np. przekształceń) i nie są pewni, czy nie popełnili błędów wywołujących negatywne skutki podatkowe. Procedura ta będzie więc swojego rodzaju „kontrolą na żądanie”, wszczynaną na wniosek podatnika w celu weryfikacji prawidłowości rozliczenia dokonanej przez niego transakcji.

Główna różnica pomiędzy konsultacjami podatkowymi a obecną możliwością wnioskowania o indywidualną interpretację podatkową polegać będzie na tym, że w trakcie procedury konsultacyjnej

Główna różnica pomiędzy konsultacjami podatkowymi a obecną możliwością wnioskowania o indywidualną interpretację podatkową polegać będzie na tym, że w trakcie procedury konsultacyjnej organ nie ograniczy się tylko do analizy prawnej stanu faktycznego przedstawionego przez podatnika (jak w przypadku interpretacji), ale zbada całość dokumentacji w celu stwierdzenia poprawności rozliczeń.

organ nie ograniczy się tylko do analizy prawnej stanu faktycznego przedstawionego przez podatnika (jak w przypadku interpretacji), ale zbada całość dokumentacji w celu stwierdzenia poprawności rozliczeń. Procedura będzie kończyć się wydaniem decyzji określającej wysokość podatku.

Podsumowanie

Czas pokaże, czy procedury kompromisowego rozstrzygnięcia zaistniałych i potencjalnych sporów podatkowych zostaną ostatecznie wprowadzone w życie w zakładanym w projekcie nowej Ordynacji kształcie, czy zapisy ustawy nie ulegną w trakcie procesu legislacyjnego daleko idącym zmianom wypaczającym sens proponowanych instytucji, a także jak będzie wyglądać funkcjonowanie tych regulacji w praktyce. Można jednak mieć nadzieję, że instytucje przewidziane w projekcie zostaną wprowadzone do porządku prawnego, przyczyniając się w ten sposób do zwiększenia pewności stosowania przepisów prawa podatkowego i realizacji jednego z głównych celów postawionych przed nową Ordynacją podatkową, jakim zgodnie z jej założeniami ma być zwiększenie poczucia bezpieczeństwa podatników. ■

DARIUSZ MALINOWSKI

partner, szef zespołu ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce
dmalinowski@kpmg.pl

Partner i szef zespołu postępowań podatkowych w KPMG w Polsce. Specjalizuje się w reprezentowaniu klientów w trakcie postępowań podatkowych i kontrolnych przed organami podatkowymi i skarbowymi oraz w postępowaniach przed sądami administracyjnymi w sprawach dotyczących podatków i innych należności publicznoprawnych. Nadzoruje również projekty z zakresu procedur zarządzania ryzykiem podatkowym, ryzykiem odpowiedzialności karno-skarbowej oraz odpowiedzialności podmiotów w zbiorowych. Pracę w KPMG rozpoczął w 1998 r., poprzednio pracował na stanowisku Inspektora Kontroli Skarbowej. Jest współautorem komentarzy dotyczących Ordynacji podatkowej poruszających praktyczne aspekty kontroli i postępowań podatkowych, a także regularnym komentatorem bieżących zagadnień podatkowych w prasie.

ŁUKASZ KUPEC

ekspert w zespole ds. postępowań podatkowych i sądowych w KPMG w Polsce
lkupiec@kpmg.pl

Specjalizuje się w prowadzeniu spraw oraz wsparciu dla klientów w trakcie kontroli podatkowych, postępowań podatkowych oraz postępowań przed sądami administracyjnymi. Brał udział w wielu postępowaniach i sporach przed organami podatkowymi oraz sądami administracyjnymi z zakresu zobowiązań podatkowych, a także kontrolach prowadzonych przez organy podatkowe i skarbowe. Posiada wieloletnie doświadczenie w bieżącym doradztwie dla podmiotów gospodarczych zarówno w kwestiach przepisów podatkowych, jak i przepisów innych gałęzi prawa. W KPMG od 2006 r.

WSPIERANIE NOWYCH INWESTYCJI WEDŁUG ZMIENIONYCH ZASAD

30 czerwca br. weszła w życie większość przepisów Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz.U. z 2018 r. poz. 1162; dalej: „Ustawa”), zgodnie z którą przedsiębiorcom realizującym nowe inwestycje przysługiwać będzie zwolnienie od podatku dochodowego (odpowiednio PIT lub CIT). O możliwości korzystania ze zwolnienia od podatku decydować będą zupełnie inne przesłanki w porównaniu do tych przewidzianych w Ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1010; dalej: „Ustawa o SSE”). Do końca 2026 r. równolegle funkcjonować będą oba ww. systemy wsparcia.

JAK WSKAZANO W UZASADNIENIU DO USTAWY, JEJ CELEM JEST STYMULOWANIE WZROSTU INWESTYCJI PRYWATNYCH, CO MA Z KOLEI PRZYCZYNIĆ SIĘ DO:

1~

rozwoju innowacyjnych dziedzin działalności gospodarczej,

3~

rozwoju nowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystania w gospodarce narodowej,

5~

rozwoju eksportu,

2~

tworzenia nowych, stabilnych miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników,

4~

zwiększenia konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług,

6~

zahamowania wzrostu różnicowań regionalnych.

Brak ograniczeń terytorialnych

Jednym z głównych założeń Ustawy jest objęcie zwolnieniem od podatku dochodowego inwestycji niezależnie od miejsca ich lokalizacji, a nie tylko na terenach objętych statusem SSE, jak ma to miejsce na gruncie przepisów Ustawy o SSE. Zwolnienie od podatku dochodowego, co do zasady, będzie bowiem dostępne na terytorium całej Polski. W konsekwencji zniesione zostaną zarówno ograniczenia terytorialne, jak i skomplikowana oraz czasochłonna procedura ubiegania się o rozszerzanie granic obszaru SSE (trwająca nawet ponad 20 miesięcy).

Okres korzystania ze zwolnienia z podatku dochodowego

Wsparcie w postaci zwolnienia od podatku dochodowego jest udzielane w drodze decyzji o wsparciu wydawanej na rzecz przedsiębiorcy realizującego nową inwestycję. Decyzja o wsparciu inwestycji zwolnieniem podatkowym będzie wydawana na okres od 10 do 15 lat w zależności od intensywności pomocy publicznej na danym obszarze. W przypadku

inwestycji zlokalizowanych na terenie istniejących SSE okres korzystania ze zwolnienia wynosić będzie 15 lat. Jeżeli przedsiębiorca posiadać będzie co najmniej dwie decyzje o wsparciu, rozliczenie pomocy publicznej nastąpi zgodnie z kolejnością wydania decyzji o wsparciu. Zgodnie z założeniami nowa procedura wydawania decyzji o wsparciu powinna trwać ok. miesiąca.

Kryteria uzależniające przyznanie zwolnienia od podatku dochodowego

Uzyskanie zwolnienia od podatku dochodowego możliwe będzie po spełnieniu kryteriów ilościowych i jakościowych, szczegółowo wskazanych w projekcie rozporządzenia wykonawczego do Ustawy, zgodnie z którym:

1. KRYTERIA ILOŚCIOWE

to minimalne koszty inwestycji w powiecie o określonej stopie bezrobocia (im wyższa stopa bezrobocia w powiecie, tym niższa wymagana kwota inwestycji). Ponadto, w przypadku inwestycji

W ramach walki z unikaniem lub uchylaniem się od opodatkowania ustawodawca wyłączył możliwość korzystania ze zwolnienia z opodatkowania dochodów uzyskanych przez podmioty tworzące podatkowe grupy kapitałowe.

z zakresu nowoczesnych usług dla biznesu oraz w zakresie działalności badawczo-rozwojowej (B+R), wysokość kosztów kwalifikowanych nowej inwestycji podlegać będzie znacznemu obniżeniu. Obniżenia obligatoryjnych kosztów nowej inwestycji przewidziane również zostały dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorców (MMŚP).

2. KRYTERIA JAKOŚCIOWE

co do zasady obejmują:

• rozwój strukturalny:

- ⊕ stworzenie wysokopłatnych i wyspecjalizowanych miejsc pracy oferujących stabilne zatrudnienie,
- ⊕ zapewnienie określonego poziomu sprzedaży eksportowej,
- ⊕ inwestowanie w projekty wspierające branże zgodne z aktualną polityką rozwojową kraju, w których Polska może uzyskać przewagę konkurencyjną,

• rozwój naukowy:

- ⊕ tworzenie centrum nowoczesnych usług dla biznesu o zasięgu wykraczającym poza Polskę,
- ⊕ prowadzenie działalności B+R,
- ⊕ rozwój klastrów,

• rozwój zrównoważony:

- ⊕ lokalizacja inwestycji na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia,
- ⊕ lokalizacja inwestycji w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze lub gminach graniczących z tymi miastami,
- ⊕ zakwalifikowanie przedsiębiorcy do kategorii MMŚP,
- ⊕ niski poziom oddziaływania na środowisko, wykorzystanie technologii środowiskowych obniżających negatywny wpływ działalności gospodarczej na środowisko przyrodnicze,

• rozwój zasobów ludzkich:

- ⊕ wspieranie pracowników w zdobywaniu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych oraz współpraca ze szkołami branżowymi,
- ⊕ podejmowanie działań z zakresu opieki nad pracownikiem.

Należy zwrócić uwagę, iż częściowo inne kryteria jakościowe zostały ustalone dla projektów realizacji nowych inwestycji w sektorze usług, a inne w sektorze przetwórstwa przemysłowego.

W przypadku spełnienia kryteriów jakościowych przyznawane są punkty (maksymalnie 10), przy czym w zależności od regionu wystarczające będzie zdobycie różnej liczby punktów, na podstawie których udzielone zostanie zwolnienie od podatku dochodowego.

Ograniczenia w stosowaniu zwolnień

W ramach walki z unikaniem lub uchylaniem się od opodatkowania ustawodawca wyłączył możliwość korzystania ze zwolnienia z opodatkowania dochodów uzyskanych przez podmioty tworzące podatkowe grupy kapitałowe.

Ponadto ustawa wprowadza także tzw. małą klauzulę antyoptimalizacyjną do ustaw o podatku dochodowym PIT i CIT, która znajduje zastosowanie do decyzji o wsparciu, jak

Wsparcie w postaci zwolnienia od podatku dochodowego jest udzielane w drodze decyzji o wsparciu wydawanej na rzecz przedsiębiorcy realizującego nową inwestycję. Decyzja o wsparciu inwestycji zwolnieniem podatkowym będzie wydawana na okres od 10 do 15 lat w zależności od intensywności pomocy publicznej na danym obszarze. W przypadku inwestycji zlokalizowanych na terenie istniejących SSE okres korzystania ze zwolnienia wynosić będzie 15 lat.

Możliwość korzystania ze zwolnienia od opodatkowania podatkiem dochodowym inwestycji, bez względu na miejsce ich realizacji, może istotnie przyczynić się do wzrostu nowych inwestycji, przede wszystkim w zakresie nowoczesnych usług dla biznesu, B+R oraz inwestycji realizowanych przez sektor MMSŃ.

i w odniesieniu do przedsiębiorców korzystających ze zwolnienia na podstawie Ustawy o SEE. Zgodnie z wprowadzoną klauzulą w przypadku osiągnięcia dochodów w związku z czynnościami dokonanymi przede wszystkim w celu uzyskania zwolnienia od podatku dochodowego, które nie mają rzeczywistego charakteru lub kiedy podatnik korzystający ze zwolnień podatkowych dokonuje czynności, których głównym lub jednym z głównych celów jest uniknięcie lub uchylenie się od opodatkowania, zwolnienie od podatku dochodowego nie znajduje zastosowania. W uzasadnieniu do Ustawy wskazano, że klauzula ma służyć wyeliminowaniu fikcyjnych uzgodnień, które nie odzwierciedlają rzeczywistości gospodarczej i stosowane są wyłącznie w celu uzyskania korzyści podatkowych. Natomiast zgodnie z uzasadnieniem do Ustawy przez działania skierowane na uniknięcie lub uchylenie się od opodatkowania należy rozumieć również czynności, które zmierzają do takiego ukształtowania dochodu podatkowego, który mógłby bezpośrednio wpłynąć na zwiększenie limitu pomocy publicznej, np. w drodze nierynkowego ukształtowania kosztów kwalifikowanych.

Podsumowanie

Możliwość korzystania ze zwolnienia od opodatkowania podatkiem dochodowym inwestycji, bez względu na miejsce ich realizacji, może istotnie przyczynić się do wzrostu

nowych inwestycji, przede wszystkim w zakresie nowoczesnych usług dla biznesu, B+R oraz inwestycji realizowanych przez sektor MMSŃ. Wynika to ze znacznie niższych kryteriów ilościowych niezbędnych do spełnienia przez przedsiębiorców realizujących ww. kategorie inwestycji oraz przez przedsiębiorców zaliczanych do sektora MMSŃ. Na wzrost nowych inwestycji mających służyć działalności innowacyjnej powinna również wpłynąć możliwość jednoczesnego rozliczenia ulgi na B+R w zakresie działalności opodatkowanej wraz ze zwolnieniem z podatku dochodowego od inwestycji objętych decyzją o wsparciu (projekt rozporządzenia wykonawczego do Ustawy w obecnym kształcie nie wprowadza wyłączenia w tym zakresie).

Jednocześnie warto wskazać, że niektóre przepisy Ustawy mogą budzić istotne wątpliwości interpretacyjne, szczególnie w zakresie wprowadzenia do ustaw o podatku dochodowym PIT i CIT dodatkowej klauzuli o unikaniu opodatkowania. Wobec powyższego wszelkie czynności związane z planowaniem nowych inwestycji korzystających z decyzji o wsparciu powinny zostać podejmowane z dużą ostrożnością. W związku z tym, że na dzień sporządzenia niniejszego artykułu prace nad rozporządzeniem wykonawczym do Ustawy wciąż trwały, w celu weryfikacji ewentualnych zmian, konieczne będzie przeanalizowanie ostatecznej wersji rozporządzenia. ■

MICHAŁ ORZOŁ

doradca podatkowy,
menedżer w dziale doradztwa
podatkowego w KPMG
w Polsce, biuro w Gdańsku
morzol@kpmg.pl

Specjalizuje się w usługach doradczych na rzecz podmiotów z branży stoczniowej, produkcyjnej, deweloperskiej i energetycznej. W KPMG od 2013 r. Doświadczenie zawodowe zdobywał, uczestnicząc w projektach z zakresu podatku VAT oraz podatków dochodowych z uwzględnieniem obszaru cen transferowych. Reprezentuje klientów podczas kontroli, postępowań podatkowych oraz postępowań przed sądami administracyjnymi. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji na Uniwersytecie Gdańskim oraz studiów podyplomowych Podatki i prawo podatkowe na Uniwersytecie Gdańskim. Posiada kwalifikacje doradcy podatkowego.

AGATA ROMAŁA

radca prawny, ekspert
podatkowy w KPMG
w Polsce, biuro w Gdańsku
aromala@kpmg.pl

Specjalizuje się w usługach doradczych z zakresu podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku VAT, jak i w doradztwie z zakresu prawa spółek handlowych. Posiada ponad czteroletnie doświadczenie w doradztwie podatkowym dla klientów z różnych sektorów, w tym podmiotów zlokalizowanych na obszarach specjalnych stref ekonomicznych. Jest absolwentką Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Posiada uprawnienia radcy prawnego.

Biura KPMG w Polsce:

WARSZAWA

ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa
tel. +48 (22) 528 11 00
fax +48 (22) 528 10 09
e-mail: kpmg@kpmg.pl

KRAKÓW

ul. Opolska 114, 31-323 Kraków
tel. +48 (12) 424 94 00
fax +48 (12) 424 94 01
e-mail: krakow@kpmg.pl

POZNAŃ

ul. Roosevelta 22, 60-829 Poznań
tel. +48 (61) 845 46 00
fax +48 (61) 845 46 01
e-mail: poznan@kpmg.pl

WROCLAW

ul. Szczytnicka 11, 50-382 Wrocław
tel. +48 (71) 370 49 00
fax +48 (71) 370 49 01
e-mail: wroclaw@kpmg.pl

GDAŃSK

al. Zwycięstwa 13A, 80-219 Gdańsk
tel. +48 (58) 77 295 00
fax +48 (58) 77 295 01
e-mail: gdansk@kpmg.pl

KATOWICE

ul. Francuska 36, 40-028 Katowice
tel. +48 (32) 778 88 00
fax +48 (32) 778 88 10
e-mail: katowice@kpmg.pl

ŁÓDŹ

ul. Składowa 35, 90-127 Łódź
tel. + 48 (42) 23 27 700
fax +48 (42) 23 27 701
e-mail: lodz@kpmg.pl

Wydawca: KPMG Sp. z o.o. – ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, tel. +48 22 528 11 00, fax +48 22 528 10 09, kpmg.pl

Redaktor naczelna: Magdalena Maruszczak | Redaktor prowadzący: Krzysztof Krzyżanowski

Realizacja: Skivak Sp. z o.o.

kpmg.pl
kpmg.com/pl/PunktZwrotny

© 2018 KPMG Sp. z o.o. jest polską spółką z ograniczoną odpowiedzialnością i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wydrukowano w Polsce.

Nazwa i logo KPMG są zastrzeżonymi znakami towarowymi bądź znakami towarowymi KPMG International.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie i gospodarce prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami. Poglądy i opinie wyrażone w powyższym tekście prezentują zapatrywania autorów i mogą nie być zbieżne z poglądami i opiniami KPMG Sp. z o.o.